

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Murántul és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje i Medjimurje

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár negyedévre beleföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegek és nyilttér 1-50 dinár, rendes 1-10 Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

Az előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.

IX. Évf.

Murska Sobota, 1930. augusztus 10.

32. Szám.

Mezőgazdasági válság.

Irta: PREK MÓRICZ.

Egyetlen egy kérdés sem fontosabb az ember életében, mint a kenyérgyártás, — a mindennapi kenyér problémája, amelyet a mezőgazdaságnak kell megoldani. Mindegy nap kenyérünket a mezőgazda termeli ki számunkra, sokat fárad, sokat dolgozik a vetéstől az aratásig, míg keze munkája után elkészül a kenyérnek való; — bizony-bizony megérdemli tehát, hogy azért megkapja az illő jutalmát.

Sajnos, ma nem mondhatjuk el, hogy a gazda bőséges díjazást nyer fáradozásáért. Előállítja ugyan a kenyeret, de ha felszámítja minden kiadását, szorgalmát, fáradságát, munka idejét, gépeit, magvait, azt találja végeredményképen, hogy majdnem hiába fáradozott. Munkájának ellenértékét nem kaphatja meg, legalább is olyan mértékben nem, hogy termelési költségei bőven megtérüljenek. Azonkívül pedig felesleges terméséért olyan árat nem kap, amiből életszükségleteit fedezhesse! Pedig a mezőgazdának, a kisbirtokos földművelőnek épen úgy van szüksége a készpénzre, a forgó tőkére, mint az iparosnak vagy a kereskedőnek, hogy napi kiadásait fedezhesse. Nem elég tehát, hogy a mezőgazda csak termeljen, hanem ugyan akkor meg kell oldania még azt a kérdést is, hogy a mezőgazdasági termékeit jól értékesítse. (Azám, de az emberiség nő nem eszik kenyeret, téstát, nem akar hizni! A húsfogyasztás emelkedett! Szerk.)

Ha nincs úgy, akkor azt mondják, hogy a gazdálkodás nem jövedelmező. És ha ez az állapot egy olyan országban, amelyben a lakosság mezőgazdasággal foglalkozik, túlnyomó többségben, általánossá válik, akkor ott előáll a mezőgazdasági válság, amelyet mindenki megérez; nemcsak a termelő, hanem a fogyasztó is!

A mezőgazdasági válság tünetei a háború után már imitt-amott egyes országokban mutatkozni kezdtek. Am 1925. óta általánossá lett úgy, hogy létezését már nem is tagadták sehol sem, annál is inkább, mivel ez a baj

Politikai hírek.

A múlt héten temették el Beográdban Trifkovic Márko volt miniszterelnököt a volt parlament egyik elnökét. Az elhunyt államférfiu utolsó kívánsága volt, hogy temetése a legegyszerűbb legyen. Kívánsága teljesült is a temetés a legegyszerűbb gyász mellett ment végbe. A temetésen képviseltette magát Ófelsége a király is és a koporsóra díszes koszorút helyeztetett.

A közoktatásügyi miniszterium kivételes intézkedése. Eddig a gimnázium első osztályába csak azokat a tanulókat lehetett felvenni, akik a beiratás napján tizedik életévüket betöltötték. Ezt a rendeletet a miniszter az 1930-1931 tanévre felfüggeszti és elrendeli, hogy a szeptemberi beiratások alkalmával az 1917, az 1918, az 1919 és 1920-ban született négy elemi osztályt végzett tanulók vehetők fel. Tehát azok is, akik 1930 szeptember 1.-én még nem fogják betölteni 10.-dik életévüket. Ez az intézkedés csak egy évre szól. Kivételesen meg van engedve, hogy az első osztályu polgári is-

kolai tanulók minden vizsga nélkül átléphetnek a gimnázium második osztályába. A polgári iskola II. és III. oszt. tanulói különbözeti vizsgával átléphetnek felsőbb gimnáziumi osztályba. A IV. oszt. végzett polgáristák úgy mehetnek ötödik gimnáziumba, ha leteszik a kis érettségit és a negyedik osztályvizsgát.

Németország fegyverkez. Csehszlovák újságok szám szerint tudósításokat hoznak arról, hogy Németország fegyverrel való ellátása ma mekkora méreteket öltött. A békeszerződések szerint Németország 100.000 embert tarthatna csak, 84.000 puskával és 80.000 karbinnal. Ehelyett valójában Németország sokkal nagyobb fegyveres tömeggel van ellátva mindenféle fajtából. Ágyúk, tankok, lövedékek, gáz felszerelések, szóval mindenféle hadianyag készül Oroszországban a német mérnökök felügyelete alatt működő gyárakban. Németországnak állandó összeköttetése van moszkvai gyárakkal, amelyek sok millió német márkáért szállítanak hadianyagot. Gondosan elő van ké-

szítve a gázháború is. A francia határ mentén a forgalmi eszközök stratégiai célokra is alkalmasak.

szítve a gázháború is. A francia határ mentén a forgalmi eszközök stratégiai célokra is alkalmasak.

Francia aggodalmak. Francia szocialista körökben aggodnak a mai németországi belpolitika iránya miatt. Úgy vélik, hogy a Rajnavidék felszabadítása nem szolgálja Németországban a béke megszilárdításának gondolatát. Aggodalmat kelt az is, hogy a német politikában nem vetődik-e fel egy Róma—Bécs—Berlin közötti összeköttetés gondolata, — amelyet esetleg az fasizmus provokálna.

Görög-török kereskedelmi és barátsági szerződés. Már két hónappal ezelőtt nagyfontosságú megegyezés létesült a két állam között s habár ennek a megegyezésnek a görög parlamentben nagy ellenzéke volt, végre mégis sikerült a függő kérdéseket elrendezni. Ennek a kereskedelmi szerződésnek nagy politikai jelentősége is lesz, amit bizonyít az is, hogy e hó folyamán török államférfiak Görögországot, — majd görög politikusok Törökországot fogják meglátogatni kölcsönösen.

Magyar-román kereskedelmi szerződés. A kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások még ez év havában befejeződnek és a végleges megállapodások a törvényhozás őszi üléséig elkerülhetnek. Magyar hivatalos körök véleménye szerint Bulgária is csatlakozni fog a három agrár államhoz, — úgy hogy a jövőben négy agrár állam egységesen veheti fel a gazdasági harcot közös érdekeiért.

Egyiptom. A helyzet feszült. A kormány megerősített fegyveres csapatokkal tartja fenn a rendet. Az ellenzék felhívta a lakosságot, hogy a mostani kormánynak tagadja meg az adózást.

Kína. Honan tartomány fővárosában Csangcsában kommunista lázadás tört ki. A helyőrség legyilkolta a tisztet, felgyújtotta a középületeket, terror és anarchia lett urrá. Még a külföldi konzulátusokat is felidülták. Igen sok kínai polgárt felakasztottak. A külföldi alattvalók japán, angol és amerikai csatahajókra menekültek.

Most tehát gyorsan segíteni kell a bajon! Védekezni kell, hogy a földműves országok, az agrár államok népe tönkre ne menjen. Egyetlen ország azonban semmit sem tehet. Külön-külön nem oldhatja meg ezt a kérdést sikeresen magányosan egy állam sem.

Ezért szükséges a közös akció, amelyben a mezőgazdasági államok együttesen járjanak el azzal a céllal, hogy a mezőgazdasági termékek árait egységesen lehessen kialakítani, s így a versenyt a világpiacon még a legnagyobb versenytárral is — Amerikával képesek legyenek felvenni.

Európában most van megalkulóban a dunai agrár államok blokkja, amelyben részt vennének Jugoszlávia, Románia és Magyarország; esetleg társulna Bulgária is, továbbá mint félig agrár állam Csehszlovákia. Ez az alakulás igen nagy fontosságu lesz!

Vélemények U. S. E.-ről.

(kj) Az egyes államok válasza Briand memorandumára beérkeztek és már nyilvánosságra kerültek. A beérkezett válaszok egyhanguan melegen üdvözlők Briádnak az Egyesült Európa államok tervét, mint szükséges és egyetlen kivezető utat a jelenlegi gazdasági élet válságának megoldására. A kormányok támogatásukat jelentették be a konferenciára, melyen az U. S. E. megszervezéséről fognak tanácskozni. Erthető, hogy az eddig beérkezett válaszok kikötik, hogy az egyes államok szuverenitását semmi féle tekintetben nem szabad megsérteni, valamint az egyes államok közötti szerződéseket sem szabad megbontani. Hollandia azt tanácsolja, hogy az egyesülést először gazdasági alapon kell megszervezni, mert csak az lehet a kivezető ut a termelés kicserélésére. Ha a politikát is bekeverik a leendő európai unióba, az teljesen megbontaná a már elért eredményeket. Másik ellentétes válsz az olasz és utána a német, ezek viszont az állítják, hogy csak a politikai együttműködés által lehetne csökkenteni azt a gazdasági válságot, amely Európában háboru után keletkezett a békekötések alapján és csak másodsorban lehet szó a gazdasági egyesülésről. A béke biztosítása nélkül elképzelhetetlen az együttműködés. Olaszország és a lever államok kiknek nincsen érdekükben, hogy a jelenlegi „státuszquo“ megmaradjon, általában a revíziót óhajtják. Az ő véleményük szerint, a jelenlegi állapot Európában, mely a békekötés után keletkezett, újabb háborút von maga után és azért a revízió nemcsak a béke érdekében, hanem bármely alakú egyesülés eredményének elérésére szükséges.

Ezek szerint úgy néz ki, hogy Briand akciója teljesen negatív lesz. A londoni leszerelési konferencia is legjobban kezdődött és csak feles ered-

ményt hozott, de mégis eredmény, amely nagy pénzügyi könnyebbülést hozott a három legerősebb tengeri államnak, Anglia, U. S. A. és Japának. Hogy mégis ennyi eredményt értek el köszönhető annak a módszernek, amellyel a tanácskozásokat vezették. Ezen módszer fogja megmenteni Briand tervét, amikor annak az ideje eljön.

Az államok válasza kitünteti a máksimum programot, de ebből mindig engednek, amikor a vélemények kicserélése után egy bizonyos bázist óhajtának elérni. Engedékenység nélkül nincsen eredmény, mert valaminek az elfogadása kényszerből vagy nemtörődomségből, még soha sem hozott jó eredményt. Az U. S. E. tárgyalásain a tanácskozások új módja, mely nem az egyes véleményeket, hanem az óhajtott, a kitűzött cél elérésére törekszik, kiküszöböl, azokat a nézeteltéréseket, amelyek ennek a megbontására vezetne. Ezen módon biztosították a londoni tanácskozások eredményét is.

Kérdés még az is, hogy Európa megérett-e már az egyesülésre, vagy pedig a veszélyt kell eltávolítani, mely fennáll a különböző nézetű politikai vezetők között. A békeszerződések betartása, a béke stabilizálása és az államok határainak biztosítása — vagy a jelenlegi állapot revíziója az összes lehetőségek szerint, röviden mondva két ellentétes nézet, amelyek képesek felborítani Briand tervét, ha addig nem sikerülnek a béke tárgyalások. Lehetséges az is, hogy a nehéz gazdasági helyzet tömörülésre kényszeríti az európai államokat, hogy védekezni tudjanak Amerika ellen és így talán a politikai nézeteltérésekből származó ellenségeskedések megszűnnek. De ennek elérésére még sok idő kell.

Harmincegy évig volt vak.

Csoda történt Csikágóban egy kereskedővel, aki 1899.-ben megnősült s akkor a nászuton megvakult. A napokban otthon a lakásán egyszerre csak látni kezdett s azóta jól lát. Fellesége azóta megöszült s alig ismerte meg a férjét.

János bácsi végrendelete.

Írta: SÁRDI GYULA.

III.

Egy késő őszi napon János és felesége a temető földön dolgoztak. Ilonka megszólalt: „János, gondoltam valamit, de előre is megmondom, ellenemre ne szólj, mert azzal csak újabb haragot csinálhatnál közöttünk. Tervem ha sikerül, többet hoz mint az egész évi munkád. Közel van Mindenszentek napja, apád sírhalmát föl kell ujtani, nincs itt közel senki, a sírhalmot egy néhány lépéssel az őcséd birtoka felől átrakjuk. Ha megjön s ha észre is veszi, azt apátok tévedéseinek tulajdonítja.“ János Ilonka kijelentésére majdnem összeesett. „Hiszen Józsi úgy sem jön...“ — tovább nem mondhatta. Ilonka már a haragtól folgyulladva erős csapásokkal vagdalta széjjel a mohás sírhalmat, s néhány perc múlva egy bizonyos távolsággal tovább már össze halmozta, s előbbi helyét vékony gyepes földszínnel eltakarta, otthagyva Jánost, szó nélkül távozott. János még ott maradt s atyjának valódi sírját egy régibb sírhalom irányában jegyezte meg magának, szíven erős faj-

dalmat érezve, csak késő este ballagott haza a mezőről. Erzsébet néni is már ágyban fekvő beteg volt, Jánost is megtörte a sok civakodás, elbetegesedett. Ilonka tovább folytatta követeléseit.

A világháboru már véget ért. Egy téli zivatárban Szilveszter estén János az asztalnál ülve s ölében kis fiacskája, aki az asztalon levő kis lámpa pislogó fényében csintalankodva verődött a lámpa felé, János az elmuló esztendő leküzdött nehéz napjaira gondolva kebléből mély sóhajtások törtek elő; szó nélkül nézett maga elé. Erzsébet néni halálos ágyon az életnek utolsó estéjét küzdötte, Ilonka a konyhában végezte dolgát. János az ajtón kopogtatást hallott, Józsi a már talán el is felejtett testvér köszöntött jó estét és boldog új évet átkarolva Jánost, akire már csak alig tudott ráismerni úgy megváltozott. Erzsébet néni is ráismert hangjáról. Józsi, ágyában feltámaszkodva szólt: „Józsi kedves fiam csak hogy még egyszer láthatlak, most már szívesen meghalok.“ Ilonka is bejött, arca sápadt volt, szemét vérben forogtak, Józsi kezét fogott s mint aki érzékenységét tovább nem bírja hirtelen fordult, az ajtót maga után becsapva

HIREK.

HETI NAPTÁR

1930. AUGUSZTUS hó 31 nap 33 hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
10 Vasár.	9. Lőrinc vt.	Laurentius
11 Hétfő	Zsuzsanna	Hermann
21 Kedd	Klára	Klara
31 Szerda	Kasszián,	Kassian
14 Csüt.	Özséb vt.	Eusebius
15 Péntek	Nagy B. Assz.	Maria
16 Szomb.	Rókus	Rochus.

Vásárok:

12. Nedelišče, Ljutomer, 14. Turnišče, 15. Gornja Lendava, Sv. Marija, Sv. Martin, 16. Rakičan, Draškovec, Sv. Rok Csakovec mellett.

Időjárás:

Az idő lassan hűvösödik, különösen az éjjeli lehülések miatt. A reggeli ködök nem lesznek ritkák.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	175—210
"	Rozs	"	140—
"	Zab	"	180—
"	Kukorica	"	130—
"	Köles	"	180—200
"	Hajdina	"	140—
"	Széna	"	60—80
"	Bab cseres.	"	400—
"	Vegyes bab	"	325—
"	Krumpli	"	35—50
"	Lenmag	"	480—500
"	Lóhermag	"	1000—1400
Bika	8—	9—	9:50 10.
Üsző	7—	7:50	8— 8:50
Tehén	4—	5—	6—
Borjú	—	—	11— —
Sertés	—	—	13— —
Zsir I-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	0:75

Valuta:

Zürichben 100 Din =	9:1275 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt	5550 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	„ 4850 „
100 Márkáért	„ 1330 „
100 Frankért (Páris)	„ 219 „
100 Pengőért	„ 990 „
100 Schil. (Bécs)	„ 798 „
100 Cseh kor.	„ 168 „

visszament a konyhába. Erzsébet néni megegyeszer erejét összeszedve szólt: „Gyermekeim, utolsó kérésem volna hozzátok, hogy testemet édesatyjatok mellé temessétek“, ez volt az utolsó szava; még azon éjszakán meghalt.

IV.

János másnap korán reggel remegő hangon szólt Józsihoz: „testvérem, mondanék valamit még mielőtt a sír áro megjön, menjünk a temetőbe, jelöljük ki aatyánk sírhelyét.“ Ezzel elindultak az erős hóvihárban. János az utban Ilonka viselkedéséről még néhány szó mondott, azután szó nélkül érkeztek a temetőbe.

János egy régi avult sír emlékénel megállt, néhányat lépve előre összesett, fogai vacogtak, szaggatott hangon mondotta: itt lessz... könnyei megeredtek, többet nem szólhatott. Józsi egy körültekintéssel megértette bátyját, felemelte, egy nagyobb sírhalom mellé vezette, felső ruháit reá takarta, ő pedig a sírhalom áthelyezéséhez látott, néhány perc múlva azt vissza rakta előbbi helyére, melynek jeleit a hóvihar hamar eltakarta az élő szemek előtt s anyjának sírját kijelölte, bátyját a temetőről haza vezette s pár héttel később már egy

— A M. Szobotai szegényházra adakoztak a következők: Občinska hranilnica 3000 Din., Kreditna zadruga 1000 Din., Belatinci uradalom 1000 Din., kino Dittrich 1000 Din.

— **Meghívó.** A Martjancii Őnk. Tűzoltó Egylet augusztus 17.-én Vezérnél táncmulatást rendez, melyre mindenkit tisztelettel meghív a Rendezőség.

— **Baromfi állományunk** feljavítására a stájer fajtájú kakasokat ajánlja a gazdasági felügyelői A jobb fajtájú baromfi bőre, lába fehér, tojása meghaladja az 50 gr. súlyt, holott a prekmurjei faj tojásai 50 grammon aluliak. A járási főnökség kb. kétezer tojást és számos kakast óhajt elosztani (ingyen?), hogy a stájer fajtát itt meghonosítsa. (Sr. nač. M. Sobota 4804/11: — 4. aug. 1930.) E. rend. kapcsán tiszteletteljesen megemlítem, hogy a prekmurjei nem válogatott tojásokat f. é. tavaszán megvizsgáltam térfogatra, súlyra és többféleképen. Arra az eredményre jutottam, hogy átlagos súlyuk 50 gr. köb-tartalmuk 49.7 köbcéntiméter. Szerk.

— „**Beltinci 277**“ jelzésű elsőrendű ültetett buza az őszi vetésekhez minden község előjárójánál kapható. (Sr. nač. M. Sobota 7035/1. — 4. aug. 1930.)

— **Magyarország** délnyugati határszéli falvaiban évek óta merész rablóbanda garázdálkodik s jugoszláv területre is portyáznak. Most végre sikerült tetten érni őket és egy nőt közülük elfogni, a többiek elmenekültek. Az eddigi vallatás eredménytelen, úgy viselkedik mint a néma, lehet, hogy szinlelés. Ebből azt következtetik, hogy összeesküdött bandának tagja. A magyar csendőrség a kotormányhodosi határon átadta őt a hodosi jugoszláv csendőrségnek. A nyomozás folyik.

— **Csiny — vagy rosszindulat.** Megemlítettük, hogy a múlt hó 20-án éjjel a dolnya-

harmadik sírt nyitottak azon a helyen Jánosnak. Ilonka özvegy lett s árva fiacskájával vissza került a szülői házhoz. Még a következő nyáron Ilonka a temetői földjén aratgatótt s gyermeke, akit senkire nem hagyhatott, vele volt. Hirtelen sötét felhők emelkedtek az ég boltozatján, erős nyári vihar keletkezett. A felhőkből cikázó villámok és dió nagyságu jégzápor hullott. Kis fiacskáját Ilonka a temető ház mellé vitte: „Mindjárt én is itt leszek fiam“, ő még kévélnék összerakásához látott, Ilonka is indult már a ház felé, amikor a sötét felhőből hosszú láng és eget, földet rázkódtató erős csattanás csapott a temetőház felé. Ilonka erős légnymást érezve örülten rohant a ház felé, hol a villámtól sújtva, már holtan szorította keblére életének utolsó reményét!

Tíz év múlt. Azóta minden évben Mindenszent napján egy az élet viharjaitól korán megtört özvegy, édesanya, Ilonka jelenik meg legelőször a temetőben, a kezében hervadó őszi virágokból font koszorúval, az egymással szemközt álló négy sírhalom között térdre borulva imádkozik, hogy ott letöltje kegyeletének legszentebb adóját. (Vége.)

lendavai üzletek magyaryelvű feliratait ismeretlen tettesek bemázolták. A hatóság megindította a nyomozást, de ezideig még nem sikerült a tettesek kilétének megállapítása. — Miként vélekedünk az esetről? Lehetséges, hogy egyes tulbuzgó ifjancok holmi gyerekes, éretlen csinyt véltek ezzel elkövetni, vagy pedig szándékosan történt az éjszakai fura kirándulás. A csufítás ténye megdönthetetlenül éktelenkedik. Bármilyen legyen a háttérben, minden esetre igen üdvös lenne, ha az illetők kedvét mindenkorra elvennék és hasonló kétélű tettek nem fordulnának elő. A dolnja-lendavai grémium a tettesek kézrekerítőjének, illetve a nyomravezetőnek 250 Din. jutalmat tűzött ki.

— **Egyházi hír.** A maribori püspök Lejkó István turniscei káplánt Dobrovnikra; Hermann Ferdinánd dobrovnikai káplánt Beltincére helyezte át. Tivadar József beltincei káplán egészségének helyreállítása céljából két hónapra szabadságra van.

— **Betörés.** Múlt hó 30-án éjszaka ismeretlen tettesek betörték Turniscsén a Kardos vendéglő pincéjébe s onnan körülbelül egy és fél méter mázsa zsirt s több üveg sört loptak el. A tolvajok a lefeszített pince ablakon át jutottak be s belülről kinyitották a pinceajtót, amelyen át szakmányukkal eltávoztak. A jelek arra mutatnak, hogy a betörést a helyi viszonyokkal ismerős egyén utbaigazítása mellett követték el. A csendőrség erélyesen nyomoz a tettesek után.

— **A pénzügyigazgatóság elhatározta,** hogy Prelogon felállít egy négytagból álló pénzügyi kirendeltséget. A község most keres alkalmas helyiséget.

— **Az egészségügyi bizottság** négy gyöngye iskolás gyermeket elküldött egy hónapi nyaralásra Lipikre.

— **Sport Kotorban.** Kombinált: Dol Dubrava, Kotoriba, Légrád — Prelog ellen 4:2 arányban a kombinált csapat győzött. Félidő (3.0). Mérkőzés után reggelig tartó mulatság volt.

A hosszantartó szárazság után végre Prelogon is egy kiadós esőt kaptunk, ami nagy hasznára van a tengerinek.

— **A csakoveci rendőrség szigorú rendelete.** Mivel az utóbbi időben az autó- és motorkerékpár-vezetők nem tartják be szigorúan a kiadott rendelkezést, a rendőrség szigorúan fogja büntetni a rendelet be nem tartóit.

— **Tilos a koldulás.** Az utóbbi időben a koldusok ellepték a községeket, a rendőrség szigorúan betiltotta a falvakról beözönlőket. A helybeli koldusok részére csak a pénteki napon van megengedve a koldulás. A rendelet ellen vétőket szigorúan büntetni fogják.

— **Megadóztatják a nem nemes szőlő termelőit.** A szávai bánás év költségvetésében elrendelték, hogy minden egyes tulajdonos, akinek az u. n. direktor, delavári, smarnica szőlője van, minden egyes tőke után 15 para adót köteles fizetni. Ezzel egy-

öntetűen rendeletet adtak ki az összes járásoknak, hogy pontosan állapítsák meg, mennyi ilyen tőke van és ezek szerint adóztassák meg a szőlőtulajdonosokat. Átlagos számítás szerint a bánásban 500.000 tőke van, mely ezen adó alá esik. Ez 75.000 dinár jövedelmet jelent az államnak. A költségvetésben csak 500.000 darabot számítottak fel, de valóságban ez jóval meghaladja az előirányzott összeget. A nép körében észrevehető a szőlő kicserélésére való jó szándék és így évről évre kevesebb fog forgalomba kerülni.

— **Öngyilkosság vagy szerencsétlenség?** A napokban Maribor felől érkező személyvonatból Csakovec és Macinec között kiesett, vagy kiugrott Verdl Mária celjei születésű bécsi leány, aki rokonai látogatására érkezett Pribislavce-re. Az utasok azonnal észrevették a szerencsétlenséget és megállították a vonatot. A súlyosan sérült leányt bevitték Csakovecra, ahonnan a kórházba szállították. A lány napokon át nem tért magához és így a bíróság nem tudta kthallgatni. Verdl Mária esés közben hátgerinctörést, agyrázkódást és lábtörést szenvedett. Állapota aggasztó és az az orvosok nem biznak a fölépülésében.

— **Milliók károkat okozott a jégeső és a vihar Muraközben.** A hosszú szárazság után beállott esőzés Felső Muraközben Strigova környékén óriási károkat okozott. Napokban egy bizottság volt a kárt felbecsülni. Az ítéletidő nem tartott tovább 10 percnél, de azért 3 millió dináron felül okozott kárt. Legjobban szenvedett Gibina, Safarszk, Razkrizje és Vesicsica, ahol a szépen fejlődött tengeriből, csak a szár maradt meg. A késői veteményekből a kukorica, bab, tök és a burgonyát érte a kár legjobban. A vetemények 20—80 százaléka pusztultak el. A Szveti Vrban, Strigova, Robabi, Pálfi, Grabovnik és Zseljezna-Gora szőlőhegyeken okozott kárt, de csak az ideai szüret érzi azt meg, míg a szőlőtőkét kár nem érte. Azonkívül a gyümölcsösöket a vihar teljesen elpusztította. Biztosítva, csak a tehetősebb gazdák birtokai voltak és így az elemi csapás érzékenyen érinti a felsőmuraközi nép javarészét.

— **Ecetsavat ivott.** Prelogon a múlt hónapi tüzesetkor az egyik lakónak ki ott lakott a veszélyben levő házban, a nagy zürzavarban eltűnt egy gyűrűje. A gyűrű eltűnésével P. I. kisleány nevét hozták kapcsolatba. A mai napon a hírek alapján a csendőrség házkutatást tartott a kisleány lakásán, természetesen eredmény nélkül, de a kisleány mégis nagyon szívére vette a dolgot. Aug. 6-án délután míg a kisleány szülei az udvaron foglaltoskodtak, erős zuhanásra lettek figyelmesek, amely a konyhából jött. Rosszat sejtve berohantak a konyhába a földön ájulva találták büszkeségében mélyen megsértett 14 éves kisleányt. Nem bírván elviselni a rajta esett sérelmet, öngyilkossági szándékából ecetsavat ivott. A gyorsan előhívott orvos azonnal gyomormosást

alkalmazott és így talán sikerül a kis öngyilkos-jelöltet megmenteni. Egyelőre a kisleány állapota veszélyes, mert a sav kimarta a száját, nyelőcsövét, gyomrát.

— **Érik a gyümölcs** és mint mindenkor úgy az idén is nagyon elhárpózott a gyümölcs-tolvajlás Prelogon. Szerdán éjjel ismeretlen tettesek ellopták Verly Ernő takarékpénztári alelnök kertjéből a gyümölcsnek nagy részét. A tettesek után csendőrség nyomoz.

— **Baromfitolvaj M. Szobotán.** Nem ritka, hogy a falun a gazemberek feltörik a tyukókat és elviszik a baromfi t. Viszont egészségesen gondolkozó jószívű embereknél az sem ritka, ha a baromfi elkószál és idegen udvarban elül, hogy az udvar gazdája, cselédje napokon át keresi az odátévedt baromfi gazdáját, hogy örömtől sugárzó arccal átadhassa az ellábalat tulajdonosának, (mert rendszeren becsületes és uri ember szokott lenni az illető.) Nemes Miklós állatorvosnak három kísérleti kappanja két piros egy sárga elsétált; nem szoktak messze menni, s most nem találja őket seholsem. Az állatok értékénél nagyobb jutalomban részesül az, aki a kappanokat, — de csakis ugyanazokat — visszaadja. — (Soha nem hittem, hogy ilyen kétlábu magát embernek nevező lény is van, aki a másét megtartja, sőt hamar megöli vagy eladja, hogy magának hasznot, másnak kárt okozzon. Ami a legérdekesebb . . a reá következő napokban ugyanolyan tisztességes arcot színelit, amidőn találkoztunk, mintha mi sem történt volna, mintha semmiről sem tudna. Hogy a becsület szempontjából ennyire sülyedhet valaki, (lehet hogy sohase volt becsületes, így nevelkedett) arra még álmomban sem mertem volna gondolni. Jó Isten! Már hány száz éve tanítják az embereket, hogy ne hazudjanak, ne lopjanak, másnak kárt ne okozzanak, és mégis van sőt vannak olyan becsutelen emberek, akik a másébol élőködnek. Szerkesztő.)

ORSZÁG-VILÁG.

Az olaszországi földrengés. Délolaszország lakosságát még most is nagy félelemben tartja az elmúlt rettenetes földrengés, mivel a rombadőlt városokban néha még most is éreznek csekély megmozdulásokat. A legutóbbi hivatalos jelentések szerint a földrengés halálos áldozatainak száma 2140 halott és 4920 súlyos sebesült, kik ápolás alatt vannak. Természetesen még ez a szám sem teljes, mert a romok eltakarítása közben még mindig akadnak holt testekre s ezeket nyomban elégetik, mivel felosztásuk miatt eltemetni már nem lehet. A rombadőlt házak száma 4400; csak magában Avellino tartományban 2800 épület semmisült meg. Melfi városát nem a régi helyén fogják felépíteni, mert ez a város 1851-ben földrengés következtében már egyszer elpusztult. Villa-Noura városa szintén egyszer már elpusztult, valószínű, hogy ez is újabb helyen fog felépülni. Cen-

dela, Accadia és Annano városok lakói lassan vissza térnek s munkához látnak. Egész Olaszországban óriási segítőakció indult meg úgy a polgári, mint a katonai hatóságok és a Vöröskereszt részéről. A király maga is bejárta az egész szerencsétlen vidéket s személyesen érdeklődött a tett intézkedések iránt. A kár eddig felbecsülhetetlen. Sok drága, régi műemlék, templom, székese gyház pusztult el, amelyeknek értéke ugyszólván pótolhatatlan.

— **Az „R 100“ óriás léghajó megérkezett Amerikába — Montrealba.** A léghajó Angolországból indult el összesen negyven utassal a fedélzeten. A léghajó Kanada felé tartott s célját el is érte. A léghajó mindvégig nagyszerűen funkcionált s a labradori félszigetig benzinkészletének még csak két ötöd része fogyott el. Az R. 100 léghajó világra szóló sikerében nem csekély szerepe volt annak a rádióistnek, aki a Cardingtoni repülőter őrtornyában teljesített szolgálatot. A tiszt, akinek szolgálata életbevágóan fontos volt a léghajóra nézve, naponta 5—6 ezer szót adott le az R. 100-nak s ugyanannyit vett fel a léghajó fedélzetéről. A rádióistist 24 óránként csak egy órát aludt.

— **Éles kaszával leszelte az unoka öccse fejét.** Kotor városban történt, hogy a Panorac földműves család tagjai valami csekélység miatt összeveszttek. Ponorac Brjánt megverte Sztoján nevű unoka öccse. A megvert Brján most kiszaladt az erdőre Szimo bátyjáért, kinek elpanaszolta megveretését. Szima nagy méreggel haza sietett egy éles kaszával s pillanat alatt nagy haragjában Sztoján fejét leszelte. A fej pár lépésre esett a testtől s a szemek és a száj még pár percig működtek a szörnyű vágás után. Azután Szima a csendőrségre ment s feljelentette magát. A család tagjai a rémes esetre kibékültek.

— **Kiesett a repülőgépből.** A mosztári repülőterről felszállt Sárics Iván őrmester pilóta s a levegőben különféle akrobata mutatványokat végzett. Mikor a repülőgép 2500 méter magasságban volt, az egyik szij kinyílott, amely Sáricsot a géphez erősítette, s a magasban a pilóta kiesett gépből. Sárics azonban nem veszítette el lélekjelenlétét az utolsó pillanatban kinyitotta s vállára erősített ejtőernyőt. Az ernyő ki is nyílott s a pilóta Mosztartól 12 kilométernyire Banezics községben szerencsésen földet ért. A repülőgép tovább szállt, majd forogni kezdett, egyik szárnya azután letört s végre lezuhant. A mentők meglepetéssel vették észre, hogy a pilóta nincs meg. Ő azonban már egy óra múlva jelentkezett életmentő ernyőjével.

— **Mennyibe került Amerikának a háború.** A kincstári hivatal kimutatása szerint az Egyesült Államok kormánya ötvenegy milliárd és négyszáz millió dollárt költött a háborúra. Ez az összeg dinárokbán körülbelül háromezer milliárdot tesz ki. Ezer-

Torma.

A kórházban.

"Főorvos ur! Kérem a 2. számú szobában a beteg meghalt. Eltemetjük?"

"Rendben van! Mondja meg, hogy elmehet haza!"

Ünnepi lövöldözéskor.

A lövöldözéssel megbizott megkérdezi a rendezőt, hogy a lövéseket miképpen ossza be?

Erre a következő utasítást kapja:

"Figyeljen ide! Először nem lő! Egy negyed óra múlva lő egyet, ismét egy negyed óra múlva kettőt, azután hármát, majd négyet és így tovább! — A végén aztán ne lőjön egyet se! — Megértette?"

Az orvosnál.

"Doktor ur! Igen nagy fájdalmat érzek itt az oldalomban! Alighanem vakbeles vagyok!"

— Hát hiszen mindenkinek van vakbele. No meg, hogy az gyulladáshoz való? "Ugyan ne hencseregjen! Nem ilyen szegény ördögnek való az, mint maga! Az pénzbe kerül ám!"

Modern.

Boldog vagy a házasságoddal. — Tudod édes azt az első férjénél még nem lehet megállapítani.

Gazdálkodás.

A kappan.

Jó Isten, de finomat ettem... sós volt az ára, igaz... de jó volt. Sokan megfizetik drágán a husszékben a vásártéren megvett "kappant" (kokast vettek). Oh de sokan megeszik és méreg drágán fizetik az étkezőkben az "adag kappant" (kokast ettek). Hja! A szakértők, az ingyencek véleménye szerint, a kihizott kappan a létező húsételek legjobbjá. A legfinomabb fácán nem vetekedhet vele. Minden más hus nyomába sem léphe. A kimiskárolt sertés a gazdasági szükségletet elégíti ki a legjobban a legfinomabban, a kappan azonban a gazda disze, a gazda ingyencedésének kielégítője. Mit ér az élet, ha a hétnék egy-egy napján a különösen finom izletés ételnek sem örvendhetünk.

Ha váratlanul vendég jön, a sok kappan közül a 2—2½ sőt 3½ kilósat hamar megölik, kész a pécsénye legjobbjá... rá egy pohár ó-bor... mind a tíz ujját megszopja utána, mert az Isteni eledel.

Pedig erről mindenki maga gondoskodhatna, ha előrelátó lenné. A legtöbb ember azt várja, hogy majd figyelmeztetik; majd, ha a szomszéd, akkor majd utánaözm.

Mi kell ehhez? Ma megveszi az ember a fél kilón aluli fiatal kokasokat (párja 16—20 Din.) oly fiatalnak (lehetőleg nagy fajtajúnak) kell nekik lenni, hogy éppen már meglássék, hogy kakasok. De ha tévedésből közbe csuszik egy-egy jérce, az sem baj. A petefészket kivesszi, leköti az állatorvos "pulárd" lesz belőle. Ennek husa éppen olyan áromás, porhanyó, zsiros, izletes, mint a kappan-é. Ha megvettük a még kirántani sem való fiatal kokasokat két éjszakán és egy nappal át koplaltatjuk őket (36 óráig), a következő erősen napos napon az állatorvos elvégzi az operációkat. Ha felhős, borult az idő, az operációt nem lehet végezni; várni kell vele. A gazda már néhány hónap múlva megkezdheti a kappanevést s azt egész éven át folytathatja, mert mindig vesz hozzá fiatal kokasokat s azokat megoperáltatja. A kappant nem kell külön hizlalni, az mindig hizott, ha egészséges. Egy-másfél éven túl ne tartsuk őket. (Ez gusztoz dolga: Van aki csak az idősebb kappant szereti, van aki a metszés utáni 6—7 hónapban fogyasztja őket. Szerintem mindig jó!) Az operáció miatti elhullások igen ritkák, annál gyakoribb a visszakokasodás s ez különösen akkor történik, ha a kakasok metszésükkor már nagyok, az ivarmirigyek nagyra nőttek, mert ilyenkor könnyen benne marad az állatban egy mákszemnyi a heréből. Az ilyeneknél arra az egyedüli jelre figyelünk, hogy a taréj halvány-é. Ha piros marad, azt előbb öletjük meg, mert annak visszafut a heréje. Más jel nincsen, mert a kappan is kukorékolhat, ami eleinte derűs nehézséggel jár, szintugy a szerelmeskedés sok próbálgatás után sikerül s azután már csak időtöltésből teszük, persze eredménytelenül.

Költség állg van: Az állatorvos darabonként 7—10 Din-ba kerül. Ha a falu népe mind kappanoztat mag olcsóban is elvégzi. Az etetés eleinte alig számít, amíg szabadon járnak a kappanok. A katrochizálás legfeljebb 3 hétig tart s akkor le kell őket ölni. En egyet sem hizlaltam. Kevés búzát, kukoricát kaptak, szabadon jártak, sem nem tömtem őket, de még katrochizálást sem végeztem, mégis annyira elhiztak, hogy a sok zsirtól nem bírták a beleket kiemelni, mert az ujjuk nem fért bele a zsirpárnák közé. Nemes.

Az anyasertések ivartalanításának ideje itt van!

Az úgynevezett "miskarolást" minden takarékos gazda elvégzett azokon a fél-, háromnegyed éves sovány sertéseken, amelyeket

hizlalni akar. Ezek metszése legkevésbé veszélyes. Már a sovány anyakocák operálása lassabb és veszélyesebb; méginkább a félig hizottak (kövér sertések)-é. Ha a gazda az állatorvosi utasításokat betartja, ha fertőző járványos betegség nincsen a községben; az ivartalanítás veszéllyel nem jár.

Fontos, hogy az operálandó sertés két napig, azaz 48 óráig teljesen koplaljon, pizokban, sárban, trágyalében ne hemperegjen, sőt nagyon jó, ha tiszta vízzel, suroló kefével legalább a bal oldalát tisztára mosatjuk egy nappal az operáció előtt, vagyis a koplalás második napján.

A gazda a miskarolást azért tétesse meg, mert némelyik sertés bárhogyan tartják, nem hizik. Némelyik jól hizna, ha nem jönne rá 3 hetenként a görgés, mely alkalmakkor étvágytalan, hirtelen soványodik. A kimiskárolt sertés háromnegyed annyi takarmányból meghizik, mint a nem ivartalanított, sőt vannak kocák, amelyeknél a kukorica, árpa egyharmada megmarad nyereségnek. Ezen fölül a sertés egynegyeddal egy harmaddal súlyosabb lesz és ami szintén haszon: a husa izletesebb, porhanyóbb, áromásabb.

A gazdák jól teszik, ha összeállanak s a falu összes tenyésztésre nem szánt kocáit kimetszetik, mert akkor kerül legkevésbé az operálási költség. Ugyanis 1—10 drbig fuvardijon, étkezési esetleg meghalási költségeken kívül 65 Din.-ba kerül darabja. 1—100-ig 45 Din. 100-on felül darabonként csak 25 Din. kerül. Két három közeli község is összeállhat és egy tételt képezhet. Nemes.

Közgazdaság.

A jugoszláv tojaskivitel hanyatlott. Oka az, hogy tojás kivitelünknek erős versenyt támasztottak a lengyelek. Lengyelország jobb és minőségileg jobban osztályozott árut hoz a vilápiacra s így a lengyel áru keresettebb. Nálunk csak nagy tömegek kerülnek a piacra anélkül, hogy a minőségi osztályozásra különösebb gond lenne fordítva. A vilápiac legalább is 55 grammos tojást keres emellett szép darabokból álló csoportosítást. A tojás sulya a tenyésztéstől függ, míg a tisztaság a tenyésztés rendszerétől.

Nagyon okos és hasznos dolgot eszelepszik tehát a gazdaszony, ha a báromfiakat tenyésztés céljából alaposan megválogatja.

Terjessze és olvassa a „Muravidék“-et!

Prva stalna

najveksja i najfalejsja

zaloga z

zidanimi pečmi

I ploščami

za štedilnike

(Kachel für Sparherd)

raznovrstne kvalitete v

velkoj izbiri

se nahajajo

v trgovini galanterije i železine

GUSTAV DITTRICH-a
v MURSKOJ SOBOTI.

Márkusházi határban bérbeadó szántó föld és rét.

Bővebbet Prekmurška Tiskarnában.

HALLÓ!

HALLÓ!

ANA CÖR bórkereskedésében

MURSZKA SZOBOTÁBAN

ALEKSANDROVA CESTA 2.

kaphatók a legjobb cseh gyártmányu gépszijjak mindenféle szélességben. Minden darab szijjért a gyár garatál.

Ugyaníttan kaphatók mindennemű bőr és cipész kellékek a legjobb minőségben és a legolcsóbb napi árban. 4

MODERNI AUTO!!

NOVA

AUTOTAKSA!

TRAUTMANN FRANC

MURSKA SOBOTA.

Telefon broj: 30.

MODERNI AUTO!!

Rádiók

rádió alkatrészek

akkumulátorok

legjobb Kerékpárok

világhírű Varrógépek

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphérszedsében

Murska Sobota.